

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Відокремлений підрозділ НУБіП України «Ірпінський економічний коледж»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан економічного факультету
Діброва А.Д.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри організації
підприємництва та біржової діяльності
Протокол № 6 від 14 травня 2020 р.
Завідувач кафедри

М.М. Ільчук

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОСНОВИ БІРЖОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

Напрямок підготовки: 05 «Соціальні та поведінкові науки»

ОС – «Бакалавр»

Спеціальність – 051 «Економіка»

Факультет – економічний

Розробники: к.е.н. Н.В. Хміль

Київ - 2020

1. Опис навчальної дисципліни
ОСНОВИ БІРЖОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітній ступінь	
Галузь знань	<u>05 «Соціальні та поведінкові науки»</u> (шифр і назва)
Спеціальність	<u>051 «Економіка»</u> (шифр і назва)
Освітньо-кваліфікаційний рівень	<u>Бакалавр</u> (бакалавр, магістр)
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	Варіативна
Загальна кількість годин	12
Кількість кредитів ECTS	1
Кількість змістових модулів	2
Форма контролю	Екзамен
Показники навчальної дисципліни для заочної форми навчання	
	заочна форма навчання (Відокремлений підрозділ НУБіП України «Ірпінський економічний коледж»)
Рік підготовки	1
Семестр	1-2
Лекційні заняття	6 год.
Практичні заняття	8 год.
Самостійна робота	-.
Кількість тижневих аудиторних годин	-

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Основи біржової діяльності» вивчає механізм організації і технології здійснення біржової діяльності товарних бірж в нашій країні та в країнах з ринковою економікою.

Мета вивчення курсу – формування у майбутнього фахівця теоретичних основ та практичних навиків з біржової діяльності та ефективного використання біржових операцій в своїй майбутній діяльності.

Завдання курсу:

- формування у студентів знань з організації біржової діяльності;
- набуття практичних навичок з: організації торгівлі на біржі товарами, цінними паперами, валютою; організації взаємовідносин з брокерськими конторами; використання біржової інформації для організації вискоєфективного виробництва та збуту сільськогосподарської продукції.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні знати:

- сутність біржової діяльності;
- нормативно-правову базу та систему регулювання біржової діяльності;
- принципи організаційної діяльності бірж та механізм їх функціонування;
- особливості організації брокерської діяльності;
- технологію здійснення біржових операцій;
- економічний механізм біржової торгівлі.

На підставі отриманих знань студент повинен вміти:

- вільно користуватись біржовою інформацією для здійснення господарських операцій;
- організовувати взаємовідносини підприємства з біржами та брокерськими конторами;
- організувати збут сільськогосподарської продукції через товарні біржі;
- здійснювати біржові операції та визначати їх ефективність.

3. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		лекції	лабораторні заняття	самостійна робота
Змістовний модуль 1. Біржова діяльність в економіці країни.				
Тема 1. Предмет, методи і завдання курсу. Організаційно-економічні основи біржової діяльності.	2	1	1	-
Тема 2. Виникнення та розвиток біржової діяльності в Україні.	2	1	1	-
Тема 3. Законодавчо-правове регулювання біржової діяльності.	2	1	1	-
Разом за змістовним модулем 1.	6	3	3	-
Змістовний модуль 2. Характеристика біржової торгівлі				
Тема 4. Біржові товари та їх види	2	1	1	-
Тема 5. Види біржових угод	2	1	2	-
Тема 6. Організація і технологія біржової торгівлі.	2	1	2	-
Разом за змістовним модулем 2.	6	3	5	-
Усього годин	12	6	8	-

4. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Організаційно-економічні основи біржової діяльності.	1
2	Виникнення та розвиток біржової діяльності в Україні.	1
3	Законодавчо-правове регулювання біржової діяльності.	1
4	Біржові товари та їх види	1
5	Види біржових угод	2
6	Організація і технологія біржової торгівлі.	2

5. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

Модуль 1.

1. Функції оптової торгівлі.
2. Форми оптової торгівлі та їх характеристика.
3. Характерні особливості біржової діяльності.
4. Коли і чому виникли біржі та охарактеризуйте основні історичні етапи їх розвитку.
5. Коли і чому була заснована Чиказька торгова біржа.
6. Охарактеризуйте структуру світового біржового обігу та опишіть територіальне розміщення бірж залежно від їх товарної спеціалізації.
7. Охарактеризуйте біржовий ринок США.
8. Охарактеризуйте біржі Великобританії, Франції та Японії.
9. Охарактеризуйте особливості формування національного біржового ринку.
10. Роль Одеської, Миколаївської та Київської бірж в розвитку вітчизняного біржового ринку. Характерні особливості та етапи розвитку цих бірж.
11. Дайте характеристику основних етапів розвитку біржової діяльності в незалежній Україні.
12. Які типи бірж, залежно від ступеня втручання держави в їх діяльність, ви знаєте. Дайте їм характеристику.
13. Регулювання біржової торгівлі в США.
14. Що таке КТФТ, НАФТ, та їх основні функції.
15. Регулювання біржової діяльності в Україні. Які ви знаєте законодавчо-правові документи, що регулюють цю діяльність.
16. Закон України “ Про товарні біржі”. Основні складові та їх коротка характеристика.
17. Якими правовими актами здійснюється оподаткування біржової діяльності.
18. Які Ви знаєте види податків що справляються з учасників товарного біржового ринку.
19. Охарактеризуйте світовий біржовий товарообіг та місце сільськогосподарської продукції в ньому.
20. Етапи розвитку біржового аграрного ринку.
21. Концепція розвитку біржового ринку сільськогосподарської продукції.
22. Структура біржового ринку сільськогосподарської продукції.
23. Шляхи удосконалення і розвиток біржової торгівлі сільськогосподарською продукцією.

Модуль 2.

1. За якими ознаками класифікуються біржі.

2. Як поділяються біржі в залежності від виду біржового товару.
3. Біржа – класичний інститут ринкової економіки. Охарактеризуйте її з економічного, організаційного і юридичного аспектів.
4. Чим відрізняються універсальні біржі від спеціалізованих.
5. Що таке міжнародна біржа та її особливості.
6. Дайте визначення товарної біржі у відповідності до Закону України “Про товарну біржу”.
7. Дайте характеристику типової структури товарної біржі.
8. Назвіть основні і допоміжні функції товарної біржі.
9. Чи може біржа отримувати прибуток. Як і за рахунок чого.
10. Чим регламентується організація біржової торгівлі. Охарактеризуйте основні складові цього документу.
11. Біржовий товар, його визначення.
12. Основні вимоги до біржового товару.
13. Дайте характеристику основним класам біржових товарів.
14. Речовий біржовий товар та його групи і підгрупи.
15. Цінні папери – біржовий товар. Часові просторові та ринкові характеристики
16. Первинні і вторинні цінні папери.
17. Безпаперові або бездокументальні цінні папери.
- 18.3 чим пов’язаний перехід від паперової до безпаперової форми цінних паперів.
19. Біржовий товар – валюта. Що таке валютний курс.
20. Правила біржової торгівлі їх сутність та технологія прийняття.
21. Основні технологічно операції при здійсненні торгів на вітчизняних біржах.
22. Чим відрізняється технологія торгівлі на біржах реального товару від ф’ючерсних бірж.
23. Операційний зал біржі. Його функції та характеристика.
24. Що таке “крок” в біржовій торгівлі.
25. Чому покупці не можуть називати нижчу ціну проти тої яка була уже названа в біржовій ямі.
26. Брокерська контора. Статус та організаційні форми.
27. Основні вимоги до організації роботи брокера.
28. Види брокерських угод.
29. Брокерське обслуговування за договором.
30. Брокерське обслуговування за договором-дорученням.
31. Види винагород брокера.

6. ПАКЕТ ТЕСТОВИХ ЗНАНЬ

ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
Відокремлений підрозділ НУБіП України «Ірпінський економічний коледж»			
ОС «Молодший спеціаліст» напрям підготовки – «Економіка»	Кафедра біржової діяльності 2020-2021 навч. рік	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1 з дисципліни «Основи біржової діяльності»	Затверджую Завідувача кафедри _____ д.е.н., проф. Ільчук М.М. 14.05.2020 р.
Екзаменаційні питання			
1. Загальна характеристика законодавчо-правового регулювання біржової діяльності в Україні			
2. <u>Задача</u> : Спотова ціна на кукурудзу 1 квітня становить 390 \$/бушель. Фермер планує отримати урожай 20000 бушелів. Ф'ючерсна ціна – 400 \$/бушель. У фермера немає контракту на поставку кукурудзи. Він повезе урожай на ринок у вересні. Якщо до того часу ціни підвищаться, він отримає вищий дохід, ніж очікував, якщо ж знизяться, то фермер може мати збитки. На момент збирання врожаю, 1 вересня спотова ціна становила 380 \$/бушель, ф'ючерсна – 370 \$/бушель. Необхідно здійснити хеджеву операцію та визначити результат			
Тестові завдання			
1. На який із спеціальних підрозділів управління біржею покладається функція здійснення збору та аналізу статистичних даних про діяльність біржі, розробки реклами та публікації бюлетеня, довідкових матеріалів?			
а) Комісія з торгової етики; б) Відділ технічних засобів та програмного забезпечення; в) Інформаційно-довідковий; г) Видавничо-статистичний відділ.			
2. Що таке біржова угода?			
а) угода про взаємну передачу прав і обов'язків у відношенні біржового товару; б) угода про виконання брокером доручення клієнта; в) угода між членом клірингової палати і брокерською фірмою; г) угода про брокерське обслуговування.			
3. Дати характеристику кожній із вказаних бірж.			
а. Київська б. Одеська в. Петербурзька		1. Створена не через вимоги торговців, а за наказом вищого керівництва держави 2. Створена торговцями для впорядкування товарообігу 3. Створена для підвищення статусу міста	
4. Для якого аспекту характерне визначення біржі як добре обладнаного ринкового місця?			
а) економічного; б) організаційного; в) юридичного; г) всіх вище перерахованих.			
5. Яка із названих характеристик не стосується біржової торгівлі?			
а) відсутність товару б) інформаційна відкритість торгів в) вільне ціноутворення г) наявність посередників д) відсутність документів підтверджуючих передачу товару			
6. Зародження елементів біржової торгівлі почалося із ... (вказіть відповідний вид торгівлі)			
7. Яка номенклатура товарів характерна для біржового ринку:			
а) широка; б) специфічна; в) біржові товари; г) вся вище перелічена номенклатура.			
8. Хеджування зародилося із торгівлі:			
а) нафтопродуктами б) сільськогосподарською продукцією в) фінансовими інструментами г) дорогоцінними металами			
9. До якої за переважаним видом біржових угод відноситься біржа, де об'єктом торгівлі є право на купівлю-продаж певного товару, цінних паперів тощо за раніше обумовленою ціною на певну дату або визначений період в обмін на сплату премії?			
а) комплексна; б) опціонна; в) ф'ючерсна; г) біржа реального товару.			
10. Для якого тупу угод буде властива ситуація беквардейшн?			

7. Методи навчання

Здобувачі вищої освіти заочної (дистанційної) форми навчання набувають знання як підчас навчальних занять, так і самостійно. У навчальному процесі використовуються: лекції, практичні та індивідуальні заняття, реферування, тестування, розрахункові завдання тощо. Тематика курсу лекцій визначається робочою навчальною програмою дисципліни.

Освітній процес за заочною формою навчання організовується протягом календарного року – під час екзаменаційних сесій і в міжсесійний період.

Під час настановчої сесії: НПП знайомить здобувачів вищої освіти з основними завданнями дисципліни, забезпечує здобувачів вищої освіти ЕНК, пояснює систему оцінювання навчальних досягнень; студенти аудиторно прослуховують загальну інформацію з дисципліни, знайомляться з графіком її вивчення, електронним навчальним курсом з дисципліни та отримують доступ до нього. В процесі навчання використовується навчально-інформаційний портал Університету – <https://elearn.nubip.edu.ua/>, який функціонує на базі платформи Elearn, на якому розміщуються ЕНК з дисциплін та сервіси он-лайн комунікацій (Skype, GoogleApps, соціальні мережі). Під час навчання НПП оцінює надіслані виконані завдання та надсилає здобувачеві вищої освіти коментарі щодо правильності виконання; організовує он-лайн та оф-лайн діяльності (вебінари, форуми, чати) відповідно до кількості годин, запланованих на проведення аудиторних занять.

Навчальним планом також передбачається самостійна робота для оволодіння навчальним матеріалом у час. Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни: підручники, навчальні посібники та методичні матеріали, конспекти лекцій НПП, практикуми.

Під час екзаменаційної сесії здобувачі вищої освіти захищають завдання, виконані у міжсесійний період, та складають екзамени в аудиторіях. НПП оцінюють розуміння здобувачами виконання завдань за допомогою співбесіди та(або) аналогічних практичних завдань, визначають рейтинг здобувачів вищої освіти з навчальної роботи та проводять екзамени.

8. Форми контролю

Контроль роботи здобувачів вищої освіти заочної форми навчання здійснюється згідно «Положення про екзамени і заліки у Національному університеті біоресурсів і природокористування України» від 27.02.2019 р., протокол №7. Видами контролю знань здобувачів вищої освіти є поточний контроль, проміжна та підсумкова атестації.

Поточний контроль здійснюється під час систематичного виконання здобувачами вищої освіти практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктом поточного контролю знань є: тестування, підготовка рефератів, виконання модульних контрольних робіт та завдань для самостійного опрацювання. У контрольних завданнях частіше використовуються завдання творчого рівня – спрямовані на розвиток критичного мислення, дослідницьких умінь (порівняти, систематизувати, оцінити переваги і недоліки, привести аргументи і контраргументи, скласти перевіірочні тести по темі, захистити реферат по проблемі) і досягнення нового знання.

Проміжна атестація проводиться після вивчення програмного матеріалу кожного змістового модуля. Згідно з робочою програмою вивчення дисципліни передбачає два модулі, які завершуються перевіркою засвоєних знань. Виконання модульних контрольних робіт є обов'язковим заходом оцінки зрізу знань студентів, який дозволяє викладачеві зорієнтуватися в напрямках та формах подальшої роботи та викладання дисципліни. Здобувачам вищої освіти заочної форми навчання цей захід допомагає закріпити знання певного змістового модуля.

Підсумкова атестація проводиться у формі семестрового екзамену з метою оцінки засвоєння здобувачами вищої освіти заочної форми навчання теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни. Заходи підсумкового семестрового контролю проводяться у визначені графіком навчального процесу терміни. Здобувачі вищої освіти заочної форми навчання допускаються до екзаменаційної сесії, якщо своєчасно виконали завдання із самостійної роботи дисципліни. Участь у проведенні екзамену з дисципліни є обов'язковою. Екзамен проводиться на підставі контрольного пакету (типових завдань, питань, тестів), затвердженого на засіданні кафедри і включеного до навчально-методичного комплексу дисципліни. Кількість тестів (типових завдань, запитань для усних відповідей) та обсяг матеріалу одного екзаменаційного білету має забезпечувати якісне визначення рівня володіння студентом матеріалом дисципліни і не потребувати додаткових (уточнюючих) завдань. Тривалість письмового екзамену (фіксований показник) – 2 астрономічні години.

8. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Оцінювання студента відбувається згідно «Положення про екзамени і заліки у Національному університеті біоресурсів і природокористування України» від 27.02.2019 р., протокол №7.

Рейтинг студента із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (100 балів) визначається, як сума рейтингу з атестації $R_{\text{ат}}$ (30 балів) та рейтингу з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (70 балів)

$$R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат.}}$$

Таблиця 1.

Співвідношення між національними оцінками і рейтингом здобувача вищої освіти

Оцінка національна	Рейтинг здобувача вищої освіти, бали
Відмінно	90-100
Добре	82-89
	74-81
Задовільно	64-73
	60-63
Незадовільно	35-59
	01-34

9. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Охріменко І.В. Методичні вказівки для самостійного вивчення дисципліни «Основи біржової діяльності» / І.В.Охріменко. – К.: АграрМедіаГруп, 2014. – 20 с.

2. Методичні вказівки до проходження навчальної та виробничої практик з дисциплін «Основи біржової діяльності» та «Біржовий ринок» / [М.О.Солодкий, І.В.Охріменко, В.О.Яворська, Т.Ю.Андросович]. – К.: Компринт, 2012. – 34 с.

10. Рекомендована література

Основна

1. Солодкий М.О., Резнік Н.П., Яворська В.О. Основи біржової діяльності: навчальний посібник. / М.О. Солодкий., Н.П. Резнік, В.О. Яворська: [за заг. редакц. М.О. Солодкого]. – К. : ЦП Компринт, 2017.
2. Солодкий М.О., Яворська В.О. Біржовий ринок: підручник – К.: ЦП «Компринт», 2016. – 386 С.

3. Основи біржової діяльності: посібник для студентів вищих навчальних закладів / М.О. Солодкий, С.А. Стасіневич, Т.Ю. Андросович - К.: ВЦ НУБіП України, 2013. – 210 с.
4. Солодкий М.О. Біржовий товарний ринок : навч. посіб. – 2-ге вид. змін./ М.О. Солодкий, В.О. Яворська. – К. : В-во» ЦП Компрінт», 2017.
5. Біржовий фондовий ринок: навч. посіб./ І.П. Шиндирук, Н.В. Хміль. – К.: Компрінт, 2016. – 286 с.
6. Брокерська діяльність: посібник / М.О. Солодкий, Т.Ю. Андросович, В.О. Яворська, Ю.В. Рубан – К.: ЦП Компрінт – 2013. – 125с.
7. Фондовий ринок в Україні / Дегтярьова Н.В., Леонов Д.А., Січевлюк В.А. та ін. – К.: УІРФР, 2015. – 600 с.

Допоміжна

1. Міжнародний фондовий ринок: навч. посіб.-практикум / [О.Є.Кузьмін та ін.]. - Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2015. - 334 с.
2. Ринок цінних паперів України: розбудова інфраструктури / [Охріменко І.В., Стасіневич С.А., Яворська В.О. та ін.]. – К.: ТОВ «ЦП «Компрінт», 2014. – 254 с.
3. Опционы. Максимальная прибыль при заданном риске. – К.: Украинская биржа. – 2014. – 28 с.
4. Яворська В.О. Аналіз діяльності фондових бірж на ринку цінних паперів України [Електронний ресурс] / В.О. Яворська // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2017. – № 19. – Режим доступу: <http://global-national.in.ua/issue-19-2017>
5. Основы интернет-трейдинга. – К.: Украинская биржа. – 2014. – 34 с.
6. Масло А. І. Біржа, як інститут управління ризиками в ринковій економіці / А. І. Масло // Економічна теорія: еволюція парадигми та революційні гіпотези: Міжнародна науково-практична конференція, м. Київ, 27–28 березня 2015р.: тези доповіді. – Київ, 2015. – С.103–104.
7. Основы срочного рынка. – К.: Украинская биржа. – 2014. – 30 с.
8. Кваша С.М. Зміни у тенденціях глобальної торгівлі в напрямках регіональної інтеграції [Текст] / С.М. Кваша, В.І. Власов // Економіка АПК. – 2014. - №7. – с.133-142
9. Примостка Л.О. Прогнозування та хеджування фінансових ризиків. Монографія / Л. О. Примостка, Н. С. Білань: – К : КНЕУ, 2014. – 421 с
10. Охріменко І.В. Організація депозитарної діяльності: посібник для студентів вищих навчальних закладів / І.В.Охріменко, С.А.Стасіневич. – К.: ЦП „Компрінт”. – 2014. – 132 с.
11. Діброва А.Д. Соціальні мережі – індикатор нелінійного аналізу для дослідження біржових ринків / А.Д.Діброва, О.О.Рябченко // Моніторинг біржового ринку. – 2014. - № 2 (21). – С. 15-17.

12. Яворська В.О. Етапи розвитку ф'ючерсної торгівлі на світовому біржовому ринку. Приазовський економічний вісник. 2017. Вип. 3 (03). С. 7-11.
13. Охріменко І.В. Ринок цінних паперів України: розбудова інфраструктури : монографія / Охріменко І. В., Стасіневич С. А., Яворська В. О.– К. : Компрінт, 2014. – 254 с.
14. Солодкий М.О., Яворська В.О., Кравченко А.С. Розвиток біржової торгівлі на товарних та фінансових ринках: монографія / М.О. Солодкий, В.О.Яворська, А.С. Кравченко. – К.: В-во ЦП Компрінт, 2017. 501 с
15. Яворська В.О. Сучасні тенденції розвитку світового біржового ринку деривативів. // Економіка і суспільство. 2017. Вип. 11. С. 42-46.
16. Торгівля та біржова діяльність в Україні: проблеми і стратегії розвитку: колект. моногр.; за заг. ред. Т.В. Гринько. Дніпро: Видавець Біла К.О., 2018. 404 с.
- 17.4. Яворська В.О. Аналітична оцінка світового біржового ринку [Електронний ресурс]/ В.О. Яворська // Інфраструктура ринку. – 2017. – № 10. – Режим доступу: http://www.market-infr.od.ua/journals/2017/10_2017_ukr/16.pdf .
18. Горлачук М. Розвиток біржового ринку сільськогосподарської продукції: сучасні тенденції та виклики // «ЕКОНОМІЧНИЙ ДИСКУРС» - Випуск 1 (2019). – Режим доступу: <http://ed.pdatu.edu.ua/article/view/181105>

Інформаційні ресурси

1. Бібліотеки:
 - Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського – 03039, м. Київ, вул.40-річчя Жовтня 3.
 - бібліотека ННЦ «Інститут аграрної економіки» – 03127, м. Київ, вул. Героїв Оборони, 10, кімнати 211, 212.
 - Національна парламентська бібліотека України – 01001, Україна, м. Київ, вул. Грушевського, 1.
 - Електронна бібліотека НУБіП України: http://irb.nubip.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_14/cgiirbis_64.exe?LNG=&C21COM=F&I21DBN=BOOKS&P21DBN=BOOKS&S21FMT=&S21ALL=&Z21ID=&S21CNR=
2. Інші:
 1. Аграрна біржа - <http://agrex.gov.ua>
 2. Асоціація «Біржові та електронні майданчики» - <http://aeaep.com.ua>
 3. Асоціація «Українські фондові торговці» - <http://aust.com.ua>
 4. Блог компанії RockInvest. Навчання інвестуванню на фондових біржах США - <http://rockinvest.com.ua/blog> .
 5. Київська міжнародна фондова біржа - <http://kise.com.ua>
 6. Національний депозитарій України - <http://csd.ua> .
 7. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку - <http://nssmc.gov.ua>
 8. Придніпровська фондова біржа - <http://pse.com.ua>
 9. Розрахунковий центр з обслуговування договорів на фінансових ринках - <http://ausd.com.ua>

10. Східно-Європейська фондова біржа - <http://eese.com.ua>
11. Українська асоціація інвестиційного бізнесу - <http://uaib.com.ua>
12. Українська біржа - <http://ux.ua>
13. Українська міжбанківська валютна біржа - uice.com.ua .
14. Українська фондова біржа - <http://ukrse.com.ua>
15. Фондова біржа «ІННЕКС» - <http://innex-group.com>
16. Фондова біржа «Перспектива» - <http://fbp.com.ua>
17. Фондова біржа ПФТС - <http://pfts.com> .
18. Асоціація «Біржові та електронні майданчики». - Режим доступу: <http://aeaep.com.ua/spysok-birzh>
19. Аграрна біржа . [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.agrex.gov.ua
20. CME-group [Електронний ресурс]. - Режим доступу: - <https://www.cmegroup.com/>
21. Tokyo Commodity Exchange, Inc. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: - <https://www.tocom.or.jp/>
22. London Metal Exchange [Електронний ресурс]. - Режим доступу: - <https://www.lme.com/>
23. ICE Futures U.S. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: - <https://www.theice.com/futures-us>
24. Eurex Exchange [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.eurexchange.com/exchange-en/>
25. Московская биржа [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.moex.com/>
26. Новини товарних ринків [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.finanz.ru/birzhevyie-tovary>
27. Санкт-Петербургская Международная Товарно-сырьевая биржа [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://spimex.com/>
28. Bursa Malaysia [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.bursamalaysia.com/>
29. Дубай товарная биржа (DME) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.dubaimerc.com/>
30. Singapore Exchange [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.sgx.com/>
31. APX-ENDEX (Амстердам , Нідерланди) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.epexspot.com/en/>
32. Deutsche Börse - Deutsche Börse [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://deutsche-boerse.com/dbg-en/>
33. Euronext [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.euronext.com/en>
34. Белорусская универсальная товарная биржа (БУТБ) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.butb.by/birzhevyie-torgi/birzhevoy-sbor/>
35. Dubai Gold & Commodities Exchange [Електронний ресурс]. - <https://www.dgcx.ae/>